

110. TIÊU KINH MÃN NGUYỆT (*Cūlapuṇṇama Sutta*)¹

91. Như vậy tôi nghe.

Một thời, Thế Tôn trú ở Sāvatti, tại Đông Viên (Pubbārāma), giảng đường Lộc Mẫu (Migāramātu). Lúc bấy giờ trong ngày Bô-tát, ngày trăng tròn, trong đêm trăng rằm, Thế Tôn đang ngồi ngoài trời, xung quanh có chúng Tỷ-kheo doanh vây. Rồi Thế Tôn nhìn chúng Tỷ-kheo đang yên lặng, hết sức yên lặng và bảo các Tỷ-kheo:

– Nay các Tỷ-kheo, một người bất chánh (*asappurisa*)² có thể biết một người bất chánh: “Người bất chánh là vị này” hay không?

– Bạch Thế Tôn, không biết được.

– Lành thay, nay các Tỷ-kheo! Nay các Tỷ-kheo, không thể có sự tình, không thể có sự kiện một người bất chánh có thể biết một người bất chánh: “Người bất chánh là vị này.” Nay các Tỷ-kheo, nhưng một người bất chánh có thể biết một người chơn chánh: “Người chơn chánh là vị này” hay không?

– Bạch Thế Tôn, không biết được.

– Lành thay, nay các Tỷ-kheo! Nay các Tỷ-kheo, không thể có sự tình, không thể có sự kiện một người bất chánh có thể biết được một người chơn chánh: “Người chơn chánh là vị này.” Người bất chánh, nay các Tỷ-kheo, là người đầy đủ pháp bất chánh, giao du với người bất chánh, suy tư như người bất chánh, tư lường như người bất chánh, nói năng như người bất chánh, hành động như người bất chánh, có tà kiến như người bất chánh, bố thí như người bất chánh.

Và nay các Tỷ-kheo, như thế nào là người bất chánh đầy đủ pháp bất chánh? Ở đây, nay các Tỷ-kheo, người bất chánh bất tín, vô tâm, vô quý, nghe ít, biếng nhác, thất niệm, liệt tuệ. Như vậy, nay các Tỷ-kheo, là người bất chánh đầy đủ pháp bất chánh.

Và nay các Tỷ-kheo, như thế nào là người bất chánh giao du với những người bất chánh? Ở đây, nay các Tỷ-kheo, những vị Bà-la-môn nào bất tín, vô tâm, vô quý, ít nghe, biếng nhác, thất niệm, liệt tuệ, những vị ấy là bạn, là thân

¹ Xem S. III. 100; A. II. 179; IV. 187. Tham chiếu: *Tạp. 雜* (T.02. 0099.58. 0014b12).

² Được viết là *pāpapurisa* trong MA. IV. 79. Không phải là bậc Chân nhân, không theo Pháp và Luật của chúng ta.

hữu với người bất chánh ấy. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là người bất chánh giao du với những người bất chánh.

Và này các Tỷ-kheo, như thế nào là người bất chánh suy tư như người bất chánh? Ở đây, này các Tỷ-kheo, người bất chánh suy nghĩ tự làm hại mình, suy nghĩ làm hại người khác, suy nghĩ làm hại cả hai. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là người bất chánh suy tư như người bất chánh.

Và này các Tỷ-kheo, như thế nào là người bất chánh tư lường như người bất chánh? Ở đây, này các Tỷ-kheo, người bất chánh tư lường tự làm hại mình, tư lường làm hại người, tư lường làm hại cả hai. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là người bất chánh tư lường như người bất chánh.

Và này các Tỷ-kheo, như thế nào là người bất chánh nói năng như người bất chánh? Ở đây, này các Tỷ-kheo, người bất chánh nói lời nói láo, nói lời hai lưỡi, nói ác khẩu, nói lời phù phiếm. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là người bất chánh nói năng như người bất chánh.

Và này các Tỷ-kheo, như thế nào là người bất chánh hành động như người bất chánh? Ở đây, này các Tỷ-kheo, người bất chánh sát sanh, lấy của không cho, làm các tà hạnh trong các dục. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là người bất chánh hành động như người bất chánh.

Và này các Tỷ-kheo, như thế nào là người bất chánh có tà kiến như người bất chánh? Ở đây, này các Tỷ-kheo, người bất chánh có tà kiến như sau: “Không có bố thí, không có lễ hy sinh, không có tế tự; không có quả dị thực các nghiệp thiện, ác; không có đời này, không có đời khác; không có cha, không có mẹ; không có loại hóa sanh; ở đời không có những vị Sa-môn, những vị Bà-la-môn chánh hướng, chánh hạnh, đã tự mình chứng đạt với thượng trí đời này và đời khác, và truyền dạy lại.” Như vậy, này các Tỷ-kheo, là người bất chánh có tà kiến như người bất chánh.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là người bất chánh bố thí như người bất chánh? Ở đây, này các Tỷ-kheo, người bất chánh bố thí một cách vô lễ,³ bố thí không phải tự tay, bố thí không có suy tư kỹ lưỡng,⁴ bố thí những vật không cần dùng, bố thí không nghĩ đến tương lai.⁵ Như vậy, này các Tỷ-kheo, là người bất chánh bố thí như người bất chánh.

Này các Tỷ-kheo, người bất chánh ấy, đầy đủ pháp bất chánh như vậy, giao du với người bất chánh như vậy, suy tư như người bất chánh như vậy, tư lường như người bất chánh như vậy, nói năng như người bất chánh như vậy, hành động như người bất chánh như vậy, có tà kiến như người bất chánh như vậy, bố

³ Xem *D.* II. 356; *A.* III. 171 về những cách bố thí bất chánh. Không cung kính đối với vật cho và người được cho.

⁴ Hoặc là đối với vật cho hay người được cho. *Acittikatvā dānaṃ deti.*

⁵ *Anāgamanadīṭhika*: Không nghĩ đến kết quả của bố thí (*AA.* III. 291) hay mong kết quả sẽ trở lại cho mình (*MA.* IV. 81).

thí như người bất chánh như vậy, sau khi thân hoại mạng chung, sanh vào cảnh giới của những người bất chánh. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là cảnh giới của những người bất chánh? Địa ngục hay là bàng sanh.

92. Này các Tỷ-kheo, một người chơn chánh có thể biết được một người chơn chánh: “Người chơn chánh là vị này” hay không?

– Thừa biết được, bạch Thế Tôn.

– Lành thay, này các Tỷ-kheo! Sự tình này xảy ra, là người chơn chánh có thể biết được người chơn chánh: “Người chơn chánh là vị này.” Nhưng này các Tỷ-kheo, người chơn chánh có thể biết được người bất chánh: “Người bất chánh là vị này” hay không?

– Thừa biết được, bạch Thế Tôn.

– Lành thay, này các Tỷ-kheo! Này các Tỷ-kheo, có sự tình này, là người chơn chánh có thể biết được người bất chánh: “Người bất chánh là vị này.” Này các Tỷ-kheo, người chơn chánh đầy đủ chánh pháp, giao du với các bậc chơn chánh, suy nghĩ như các bậc chơn chánh, tư lường như các bậc chơn chánh, nói năng như bậc chơn chánh, hành động như bậc chơn chánh, có chánh kiến như bậc chơn chánh, bố thí như bậc chơn chánh.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là người chơn chánh đầy đủ chánh pháp? Ở đây, này các Tỷ-kheo, người chơn chánh có lòng tin, có lòng tầm, có lòng quý, có nghe nhiều, có tinh cần tinh tấn, có chánh niệm, có trí tuệ. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là người chơn chánh đầy đủ những chánh pháp.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là người chơn chánh giao du với các bậc chơn chánh? Ở đây, này các Tỷ-kheo, những vị Sa-môn, Bà-la-môn nào có lòng tin, có lòng tầm, có lòng quý, có nghe nhiều, có tinh cần tinh tấn, có chánh niệm, có trí tuệ, những vị ấy là bạn, là thân hữu của vị chơn chánh ấy. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là người chơn chánh giao du với các bậc chơn chánh.

Và này các Tỷ-kheo, như thế nào là người chơn chánh suy tư như người chơn chánh? Ở đây, này các Tỷ-kheo, người chơn chánh không suy nghĩ tự làm hại mình, không suy nghĩ làm hại người khác, không suy nghĩ làm hại cả hai. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là người chơn chánh suy tư như người chơn chánh.

Và này các Tỷ-kheo, như thế nào là người chơn chánh tư lường như người chơn chánh? Ở đây, này các Tỷ-kheo, người chơn chánh không tư lường tự làm hại mình, không tư lường làm hại người khác, không tư lường làm hại cả hai. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là người chơn chánh tư lường như người chơn chánh.

Và này các Tỷ-kheo, như thế nào là người chơn chánh nói năng như người chơn chánh? Ở đây, này các Tỷ-kheo, người chơn chánh từ bỏ nói láo, từ bỏ nói hai lưỡi, từ bỏ nói ác khẩu, từ bỏ nói phiếm luận. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là người chơn chánh nói năng như người chơn chánh.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là người chơn chánh hành động như người chơn chánh? Ở đây, này các Tỷ-kheo, người chơn chánh từ bỏ sát sanh, từ bỏ lấy của không cho, từ bỏ tà hạnh trong các dục. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là người chơn chánh hành động như người chơn chánh.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là người chơn chánh có chánh kiến như người chơn chánh? Ở đây, này các Tỷ-kheo, người chơn chánh có chánh kiến như sau: “Có bố thí, có lễ hy sinh, có tế tự; có quả dị thực các nghiệp thiện ác; có đời này, có đời khác; có cha, có mẹ; có loại hóa sanh; ở đời có những vị Sa-môn, những vị Bà-la-môn chánh hướng, chánh hạnh, đã tự mình chứng đạt với thượng trí đời này và đời khác, và truyền dạy lại.” Như vậy, này các Tỷ-kheo, là người chơn chánh có chánh kiến như người chơn chánh.

Và này các Tỷ-kheo, thế nào là người chơn chánh bố thí như người chơn chánh? Ở đây, này các Tỷ-kheo, người chơn chánh bố thí một cách lễ độ, bố thí với tự tay, bố thí có suy tư kỹ lưỡng, bố thí những vật cần dùng, bố thí có nghĩ đến tương lai.⁶ Như vậy, này các Tỷ-kheo, là người chơn chánh bố thí như người chơn chánh.

Này các Tỷ-kheo, người chơn chánh ấy, đầy đủ chánh pháp như vậy, giao du với người chơn chánh như vậy, suy tư như người chơn chánh như vậy, tu lường như người chơn chánh như vậy, nói năng như người chơn chánh như vậy, hành động như người chơn chánh như vậy, có chánh kiến như người chơn chánh như vậy, bố thí như người chơn chánh như vậy, sau khi thân hoại mạng chung, sanh vào cảnh giới của những người chơn chánh. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là cảnh giới của những người chơn chánh? Đại tánh⁷ của chư thiên hay đại tánh của loài người.

Thế Tôn thuyết giảng như vậy, các Tỷ-kheo ấy hoan hỷ tín thọ lời Thế Tôn dạy.

⁶ Vị ấy có niềm tin trong việc bố thí và kết quả của bố thí. Xem *AA*. III. 291.

⁷ *Mahattatā*. *MA*. IV. 81 viết đây chỉ cho chư thiên 6 cõi trời dục giới.